

ಚಟಪಟ್ಟೆ

ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವುದು ಚಟಪಟ್ಟೆ (ಪಟಪಟೆ) ಗಿಡ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಿಡುವ ಹೂವು ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಸೌತೆಕಾಯಿ ಆಕಾರ ತಾಳುತ್ತದೆ. ಕಾಮನಬಿಲ್ಲಿನ ಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಹೂವಿನ ದಳವನ್ನು ಸುಚಿ ಅಂಗೈಗೆ ಹೊಡೆದರೆ ಚಟ ಎನ್ನುವ ಶಬ್ದ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಚಟಪಟ್ಟೆ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯವಾಗಿಯೂ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಎಲೆಯ ರಸದ ಜೊತೆ ತೆಂಗಿನ ಎಣ್ಣೆ ಸೇರಿಸಿ ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ ಅರಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಲೆಗೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಕೂದಲು ಸೊಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಜೈವಿಕ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗಿಡವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಲಾಗಿದೆ.

-ಎಸ್.ಎನ್.ಮಹಾಬಲರಾವ್, ನರಸಿಂಹರಾಜಪುರ

ಎಮ್ಮೆ - ಕೋಣಗಳ ಮೆರವಣಿಗೆ

ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬ- ಹರಿದಿನ, ವಿಶೇಷ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆ, ಕೋಣಗಳನ್ನು ನಗರದ ಗಾಳಿ ಸಮಾಜದ ಬಾಂಧವರು ಅಲಂಕರಿಸಿ, ಅವುಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಎಮ್ಮೆ- ಕೋಣಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿರಲಿ, ಮಳೆ-ಬೆಳೆ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಲಿ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಅಲಂಕರಿಸಿದ ಎಮ್ಮೆ-ಕೋಣಗಳನ್ನು ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆ, ಕೋಣಗಳಿಂದ ಸಲಾಂ ಹೊಡೆಸುವ ರೂಢಿಯಿದೆ.

-ಈರಣ್ಣ ಬೆಂಗಾಲಿ, ರಾಯಚೂರು

ಮಣ್ಣಿನ ಮಾದರಿ ಹರಕೆ

ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಜನರು ದೇವರಿಗೆ ಧನಕನಕ, ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರ, ಉಪವಾಸ ವ್ರತ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವಿದೆ. ಆದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸುರ್ಯ ಗ್ರಾಮದ ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವ ರುದ್ರ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ವಿವಿಧ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹರಕೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಮಣ್ಣಿನ ವಧು-ವರರು, ಮಗು, ಕಾರು, ಲಾಠಿ ಇತರ ವಾಹನಗಳು, ಮನೆ, ಪುಸ್ತಕ, ದನಕರುಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹರಕೆ ಹೊತ್ತವರು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ದೇವಸ್ಥಾನದ ವತಿಯಿಂದಲೇ ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಅದನ್ನು ಮಣ್ಣಿನ ಹರಕೆ ಬನಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದಿದೆ. ಹರಕೆ ಬನದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಬಾವಿ ತುಂಬಿ ಮೇಲಕ್ಕೂ ರಾಶಿ ಬಿದ್ದಿದೆ.

-ಎಸ್. ಜಯಶ್ರೀ ಶೆಣೈ, ಬಂಟ್ವಾಳ

